

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio I. Existentia scientiæ Dei conditionatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

se ipsis. Nam quia cognitio diuina proyt terminatur ad essentiam, & personas est infinite perfecta, non potest specificari ab obiecto vlllo creato, illud enim non est obiectum primarium & specificatiuum cognitionis quo sublato cognitio manet æquè intrinsecè perfecta, sed sublato futuro, cognitio Dei maneret æquè intrinsecè perfecta, ergo illud futurum quantumuis in se ipso immediate cognoscatur, non est tamen specificatiuum cognitionis diuinæ, vide dicta in fine quæstionis secundæ.

Ad primam Respondebam, cognitionem Dei specificari ab obiecto formali primario, non à formali secundario, & terminatiuo: quia cognitio infinite perfecta per obiectum primarium, specificari ab alijs obiectis non potest, quantumuis illa sint obiecta formalia, quia non sunt formalia primarij, & motiue sed terminatiue tantum.

Neque dicas, actum Dei liberum formaliter vt liberum, specificari ab obiecto contingenti, quia eo sublato non esset liber. Respondeo actum liberum non specificari ab obiecto contingenti, quia eo sublato actus Dei manet liber secundum totam perfectionem intrinsecam, & entitatiuam actus liberi, quamuis non maneat liber secundum complementum extrinsecum.

Ad secundam Resp. futurationem rei contingentis esse fallibilem antecedenter, sed consequenter esse infallibilem ex suppositione quod res sit futura: sicut visio rei præsentis est infallibilis, cum implicet rem futuram non esse futuram. Neque hinc sequitur quod cognosci æquè possit in voluntate, vel causis moralibus præcisè proyt antecedunt, & non includunt effectum, quia vt sic non habent connexionem vlllo modo necessariam cum effectu, sed sequitur tantum quod futurum possit cognosci in causis proyt includunt ipsum futurum quod est, futurum in se ipso cognosci vt sæpè monui.

Ad tertiam, negata est illa maior, quod in cognitione infinita, illud omne in quo aliquid videtur sit obiectum motiuum, & primarium, quia si cognitio illa sit infinite perfecta per aliquod aliud prius obiectum, iam omne aliud obiectum erit terminatiuum & secundarium, res ergo futura videtur in se ipsa non primarij & motiue, sed secundarij & terminatiue, nego autem esse necesse vt primarij & motiue videatur in vlllo alio; satis enim est quod ipsa videatur in se ipsa terminatiue, à cognitione infinite perfecta.

QVÆSTIO IV.

De scientia Dei conditionata.

HÆC est celebratissima illa scientia futurorum conditionalium, toties defensa, toties impugnata, mirabilium omnium Dei operum conscia, conciliatrix gratiæ atq; prædestinationis cum creata libertate, scia decretorum, scripserunt pro eius defensione grauissimi huius ætatis Theologi, quorum doctrinam de hac scientia video totam ad tria capita posse reuocari. Primum sit eius existentia. Secundum quidditas & nonnullæ proprietates. Tertium obiectum materiale, & formale.

SECTIO I.

Existentia scientia Dei conditionata.

Futurum
conditio-
naturum

Certum est primò futurum conditionatum illud appellari quod reuera erit ex suppositione quod ponatur conditio aliqua, v. g. peccatum Petri quod erit, si ancilla eum interroget, est futurum conditionatum, sicut futurum absolutum dicitur illud, quod

erit independenter ab omni conditione: propositio de futuro conditionato dicitur illa, quæ enunciatur aliquid futurum, aut non futurum si ponatur aliqua conditio, si Petrus interrogetur ab Ancilla peccabit; scientia ergo conditionata vocatur illa quæ cognoscitur aliquid futurum, si ponatur aliqua conditio. Dicitur enim (conditionata) quia tendit in obiectum conditionatum, non quod ipsa sit in se conditionata, est enim actus verè absolutus, & dicitur (conditionata) ratione obiecti tantum.

Triplex
propositio
de futuro.

Certum est secundò, propositionem de futuro conditionato esse posse triplicem, prima est disparata, in qua conditio nullam habet connexionem cum effectu, vt si des Petro librum, turca egredietur Constantinopoli. Secunda dicitur necessaria, in qua conditio connexionem habet necessariam cum effectu, si Petrus currat, mouebitur: hæc propositio semper illatiua est, quia est vera ratione consequentiæ, Petrus curret, ergo mouebitur. Tertia dicitur contingens, in qua conditio habet connexionem aliquam cum effectu, sed contingentem duntaxat, vt si Petrus vocetur, consentiet. Hæc propositio non potest esse illatiua, nec vera ratione consequentiæ, sed solum ratione consequentis. Falsum enim est dicere Petrus vocabitur, ergo consentiet, quia posita vocatione Petrus consentire potest, vel dissentire. Propositio ergo est solum enunciativa. Similiter propositio conditionata interdum habet conditionem, quæ de facto ponetur, atque aded enunciat euentum reuera futurum, vt si Ancilla Petrum interroget, negabitur ab eo Christus, interdum habet conditionem quæ non ponetur nec effectus, si in Tyro, & Sidone, &c.

Qualis sit
illa condi-
tio.

Certum est tertio, quod in omni propositione, in qua enunciatur aliquid vel præteritum, vel futurum sub conditione contingentem habente connexionem cum effectu, semper (quod valde notandum est) in illa conditione, includuntur omnia principia quæ necessarij exiguntur ad illius effectus productionem, cum enim v. g. dicis si Petrus vocetur, consentiet, sub illa conditione vocationis continetur etiam quiddam ad illum consensum requiritur, v. g. decretum de præbendo concursu & alia huiusmodi; nam si Deus vocaret Petrum, & decreuisset non concurrere ad eius conuersionem, certè ille consensus non esset futurus posita vocatione: his positis. Nulla hoc sæculo inter Theologos illustrior est controuersia, quæ de hac scientia futurorum, sub conditione connexionem non habente necessariam cum effectu, qui dicitur futurus posita eà conditione. Nam eam omnem negant constantissimè recentiores Thomistæ sed deinceps tamen, vi argumentorum coacti sunt, aliquam in Deo futurorum istorum, scientiam admittere, dixerunt verò alij eam probabilem duntaxat & coniecturalè esse, vt Curiel, Ledesina, Cabrera, Cabezudo, Nauerrera: alij mox aduertentes effugij huius, malè tutas latebras, ad quas sine diuina iniuria recurrere nemo possit, maluerunt humanæ libertatis iure violato, dicere admittendam in Deo esse infallibilem illam scientiam, sed posteriorem decreto absoluto & antecedente, v. g. si talis conditio ponatur, ego physicè iudam prædeterminabo ad peccatum, & Petrum ad conuersionem, ita nunc communiter illi omnes cum Aluare, Zumel, Gonzale.

Sententiæ
negantis
auctores.

Contraria tamen sententiæ, quæ omnino affirmat, esse in Deo certam cognitionem futurorum huiusmodi contingentium conditionalium, tum eorum quæ absolute aliquando futura sunt, tum eorum quæ nunquam erunt, quia non ponetur vnquam conditio, quæ posita illa essent, sententiæ (inquam) illa postquam auctore Molina non primò adinuenta, sed clariùs explicata, & probata est, magno consensu, & plausu totius scholæ excepta est, & agnita germana

Auctores
affirman-
tis.

na soboles veterum omnium scholasticorum, in quam ierunt vnâ voce Doctores omnes societatis, & cum illis Dominicus Sotus, Pefantius, Corduba, Lorca, Mendoza. Illustrarunt autem illam eximie Molina 1. p. q. 14. art. 13. disp. 14. & 17. & disp. 52. concordia. Suarez opusculo de hac scientia, & proleg. 2. de gratia. Valent. hic p. 5. Lessius l. de auxilijs c. 18. Herice disp. 7. Ruiz à disp. 61. ad 81. vbi ostendit clarissime scientiam illam conditionatam planè agnitam, & assertam fuisse à Magistro, Alesii, Alberto, Bonauentura, S. Thoma, Durando, Richardo, Scoto, & demùm ab omnibus antiquioribus Theologis, cum quibus.

Afferio. Dicendum omnino est, esse in Deo scientiam eorum omnium, quæ sub aliqua conditione futura sunt, eamque certam omnino esse ac infallibilem, & à quolibet Dei decreto absoluto independentem.

Primum partem, quatenus afferit cognosci à Deo huiusmodi futura, plures è Thomistis negant sine periculo erroris negari posse, sic enim tradunt Victoria, Ripa, Gonzales, sed eadem certitudine duas alias partes debere asseri, demonstrari breuiter potest ex scripturis, ex patribus, & ex ratione.

S. I.

Prima scientiæ huius probatio, ex scripturis.

Testimonia veteris testamenti. PRIMUM enim, quàm certò scientiam hanc, scriptura Deo tribuat, ex innumeris locis vtriusque testamenti patet; Exod. 34. prohibentur Israëlita sumere sibi filias gentilium in vxores, reddique Deus rationem, *Ne in se postquam fuerint fornicata fornicari faciant filios tuos.* Quod idem repetitur 3. Reg. c. 11. *non ingrediemini ad eas certissime enim auertent corda vestra, vt sequamini Deos earum.* 1. Reg. c. 23. *Querit David à Domino, si tradent me viri Ceila in manus Saül, respondet Deus, tradent: Sapient. 4. Raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius, aut ne fictio deciperet animam illius.*

Testimonia noui. In nouo testamento celeberrimum illud est ex Math. 11. *Ua tibi Corozaim, ua tibi Bethsaida, quia si in Tyro, & Sidone factæ essent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere, &c.* Lucæ 16. *Si Moysen non audiunt, neque si aliquis ex mortuis renixerit credent.* Ioan. 5. *Si alius venerit in nomine suo illum recipietis.* 1. ad Corinth. 2. *Si cognouissent nunquam Dominum glorie crucifixissent.* Ex quibus, & alijs pluribus locis, quæ volens omitto, sic formatur demonstratio.

Deus certò & infallibiliter scit futura omnia contingentia conditionata, quæ actu nunquam erunt si certò & infallibiliter illa prædicat, sed in locis allegatis prædicat futura huiusmodi, quæ nunquam fuerunt, & fuissent, si posita fuisset aliqua conditio v. g. idololatriam Iudæorum, si sumerent vxores alienigenas: penitentiam Tyriorum si vidissent signa, &c. ergo Deus cognoscit futura conditionata. Hoc argumentum adeò malè vexat aduersarios, vt varias ad illud excogitauerint responsiones, sed omnes aperte falsas. Prima est (vt dixi) Ledelina, Cabrera, Nauarretæ, futura hæc omnia nota Deo fuisse, sed coniecturaliter solum, & probabiliter, quia non cognoscit, neque prædicat Deus enentum futurum, sed tantùm quid ferat præsens dispositio, & inclinatio causarum, non enim v. gr. cognoscit David tradendum esse à Ceylitis, sed dicit causas tunc esse ita dispositas, vt moraliter possit conijci, illas operaturas esse tali modo.

Hæc responsio vt videas quantopere aliena sit à Thomistis, ipsius caluini solutio & Doctrina est, in Antidoto, ad 11. c. Matthæi, non disputat Christus (inquit) quid Deus præsciuerit, sed quid facturi sint

Tyrij, quatenus ex re percipi poterat, & ad communem mentis captum sermonem accommodat. Quod est dare Deo coniecturalem notitiam. Deinde hoc est dicere posse falli Deum, & verbis eius posse subesse falsum, quia falsitas stare potest cum opinione, quam propterea meritò negat Augustinus posse Deo tribui, *diuinitas non opinatur* inquit tract. 27. in Ioan. Præterea eadem etiam ratione negabitur esse in Deo cognitio eorum quæ absolute futura sunt, quæ Deus non nisi probabiliter prædixerit, quod esset fundamenta religionis firmissima euertere quæ petuntur ex Vaticanis prophetarum; diceret enim infidelis, illos coniecturaliter solum loquutos esse. Deinde aperte repugnat scripturis, certissime auertent corda vestra. Raptus est ne malitia mutaret intellectum eius.

Dices, sapere Deum in huiusmodi prædictionibus non loqui assertiue, cum dicat fortè, v. g. Matth. 11. si in Sodomis factæ fuissent virtutes, &c. fortè mansissent vsque ad hanc diem.

Resp. negando per particulam (fortè) significari semper cognitionem probabilem, vt rectè probat Ambros. l. 2. de pœnit. 5. ex Actorum 8. vbi dicit sanctus Petrus, Simoni Mago, *Pœnitentiam age ab hac nequitia tua, & roga Deum si fortè remittatur tibi hæc cogitatio.* Nunquid enim veræ pœnitentiæ non est promissa certa remissio, eximie August. tract. 37. in Ioan. *Ille (inquit) qui omnia scit quando dicit (fortè) non dubitat sed increpat, dubitationis verbum est, quando dicitur ab homine, ideo increpante quia nesciente, cum verò dicitur à Deo verbum dubitationis, illa dubitatione arguitur infidelitas, non opinatur diuinitas. Itaque vel illud (fortè) affirmationem significat non dubitationem: vel per illud significatur contingentia futuri liberi quod potest non esse, non autem incertitudo cognitionis, quæ ad illud terminatur.*

Cum ergo, apertam viderent falsitatem huius responsionis, posteriores Thomistæ dixerunt cum Aluare, futura illa conditionata nota prorsus infallibiliter Deo esse, non per scientiam vllam conditionatam, sed per scientiam liberam, quæ cognoscit decretum efficax prædeterminandi physicè voluntatem Tyriorum ad pœnitentiam, si talia fierent miracula, quod decretum in Deo actu nunc est absolutum ex parte actus, sed conditionatum ex parte obiecti.

Sed contra, nam nunc non agitur, vtrum scientia conditionata distincta sit ab alijs, neque vtrum sit posterior decreto, sed tantùm vtrum illa in Deo sit, nam esse in Deo scientiam conditionatam est cognosci à Deo ea, quæ futura essent, si poneretur conditio, sed ex scripturis allatis manifestè conuincitur huiusmodi futura cognosci à Deo, nam cognoscitur conuersio Tyriorum, quæ futura erat, si vidissent signa quæ viderunt Bethsairæ, ergo negari non potest scientia Dei conditionata. Imò illa non potest esse sola scientia visionis, quæ cognoscuntur absolute futura, nam conuersio Tyriorum non est absolute futura, ergo quamuis decretum illud prædeterminandi Tyrios cognoscatur per scientiam visionis, quia dicitur præsens, tamen conuersio Tyriorum conditionatè futura cognoscitur per scientiam diuersam. Deinde quod cognitio illa non sequatur decretum prædeterminandi, postea euidentissimè demonstrabitur. Nunc tantùm dico per eam responsionem poni decretum in Deo antecedens, & efficax prædeterminandi hominem ad grauissima illa peccata, quæ Deus præuidet futura sub conditione. Nam v. g. cum dicitur Sapient. 4. raptus est ne malitia, peruerteret, &c. Quæ ab aduersarijs, vtrum decerneret Deus efficaciter determinare illos pueros, vt malitia illos immuteret: quædo præuidet idololatriam Iudæorum, si ducant vxores alienigenas, habebat ne? decretum efficax prædeterminandi eos ad idololatriam, adè vt non possent

Secunda
quaesio.

Prima euasio de cognitione coniecturali.

sent non esse idololatræ. Hoc fateor pias horrere aures, vt amplius postea dicitur. Præterea quæro, illa fœuerissima obiurgatio facta Corozaitis, nunquid sit iniusta, & ridicula; dicit, enim vae vobis, quia si vidisset Tyrij & Sidonij, virtutes quas vos vidistis, ego physicè prædeterminassem eos ad conuersionem, sine qua prædeterminatione conuerti non potuissent. Vestras autem voluntates nolui prædeterminare, neque potuistis conuerti. Quis! non rideat Christum ita increpantem, aut cum Bethsaitis non respondeat, nos quoque conuersi essemus visis his signis, si voluntates nostræ fuissent à Deo prædeterminatæ, sed quia prædeterminare Deus noluit, non potuimus conuerti, quomodo deteriores illi fuerunt Tyrijs.

Neque dicas cum Aluare Bethzaitas maiora opposuisse impedimenta diuinæ gratiæ, quàm opposituri fuissent Tyrij. Redit enim argumentum, nam si Deus prædeterminauit antecedenter Bethsaitas, vt apponant illa maiora impedimenta, non autem prædeterminauit Tyrios, certè nullà re magis videntur obiurgandi quàm Tyrij, atque ad eò iniustum est illud (væ) cum tota causâ, cur non egerint pœnitentiam, sit, quia Deus noluit illos prædeterminare, sicut volebat prædeterminare Tyrios. Denique vt cætera omittam responso illa de decreto antecedente expressè habetur apud Caluinum l. 3. institut. c. 23. vt videbis apud Bellarminum l. 2. de amissione gratiæ, c. 1. & Belcarium episcopum metensem in opusculo contra ipsum.

§. II.

Secunda probatio, ex doctrina SS. Patrum.

Secundò, non minùs expressa est apud Patres hæc scientia, quorum longissimum dabunt Catalogum Suarez, & Ruiz, locis citatis, ego ex triplici capite apertissimè rem demonstro.

Primum caput testimoniiorum

Primum est, quærent sapissimè Patres, quare Deus cum præuiderit peccaturos Angelos & Adamum si crearentur, Iudam, & Saulem si eligerentur, creare illum voluerit, & istos eligere. Respondent autem concedendo id sciri à Deo, & tamen creare velle illos, quia Dei bonitas superat præscientiam, ita enim respondet Hieronym. l. 3. contra Pelagianos c. 2. Tertull. l. 2. contra Marcionem c. 5. 6. & 7. Chrylost. homil. 1. de Adam & Eua.

Secundum caput.

Secundum est, asserunt etiam illi sæpè id eò quosdam præmaturè rapi ex hac vita, quia Deus præuideret fore, vt in maiora mala laberentur, si diutius viuerent, alios autem non rapi, cuius inæqualitatis nullam rationem esse posse asserunt, de hoc enim sæpè disputat Augustinus, & scientiam istam apertè tribuit Deo, v. g. l. de bono perseuer. c. 9. *Certè poterat illos, Deus præsciens esse lapsuros auferre de hac vita,* & l. de corrept. & gratia c. 8. *Non nisi peruersissimè ac insanissimè dici, Deum nescire quid facturi sint homines si uiuant, cum illos rapit antequam uiuant,* idem fulissimè docet Nyssenus orat. de infantibus, vt utiturque ad id, similitudine coniuuiorum, vbi magister præuidens certos quosdam ex inuitatis, crapulâ lædendos esse, arceat maturè à coniuuiio. Denique Cyrilli eadem doctrina est l. 3. contra Iulianum vbi Porphirij sententiam laudat.

Tertium caput.

Tertium est, quia ponitur sæpè à patribus præsertim ab Augustino vocatio quædam secreta, & congrua, cui Deus nouit obedituros homines, si eà vocentur, l. 2. ad simplicianum q. 2. *Cuius miseretur, sic eum vocat, sicut nouit ei congruere, vt vocantem non respuat,* idem habetur l. de prædestinat. Sanctorum c. 8. vbi habetur manifestè cognitio futurorum conditionalium. Ex quibus formatur euidentis argumentum.

Non potest Deus cognoscere peccatum Adami, & Iudæ, si creentur: peccata puerorum quos præmaturè rapit, si diutius viuerent: uocationis efficaciam si datur, per scientiam absolutam, quia illa sæpè non sunt absolutè futura; sed neque per scientiam purè possibilem, cum sint futura positâ conditione, ergo cognosceret per scientiam conditionatam.

Argumentatio.

Obijciunt aduersarij vrgentque vehementius damnatam esse ab Augustino & ab eius discipulis Prospero & Fulgentio hæc scientiam, quâ nitebatur error totus Massiliensium de initio fidei, & gratiæ, atque ad eò annuerandos esse Massiliensibus, Molinam, & assertores omnes (scientiæ mediæ) & hoc est magnum crimen propter quod Molinistæ dicuntur Semipelagiani. Quid enim in Semipelagianis reprehendit Augustinus, vel frequentius, vel vehementius quàm hæc scientiam v. g. l. de prædestin. sanctorum c. 14. & l. 2. contra duas epistolas, & c. c. 7.

Obiectio Thomistarum.

Resp. Augustinum ab aduersarijs, vel rideri, vel non intelligi, nam scientiam futurorum conditionalium, certum est ab eo sæpè probari, & prædicari. Neque Semipelagianos argui, quod illam admitterent, sed quod pessimum, & omnino impossibilem eius vsum, in Deo fingerent, ad stabiliendum errorem de initio fidei. Non enim errabant quod dicerent sciri à Deo bona vel mala opera, quæ sub aliqua conditione quisque facturus esset, sed quod vellent illa vt sic præuisa, puniri à Deo, vel præmiari, imò dari primam gratiam propter bonum vsum, quem Deus futurum præsciuisset, & præmaturè rapi pueros in pœnam peccatorum quæ facturi erant si vixissent: hoc est quod in Massiliensibus meritò designat S. Doctor, cum quo sentiunt omnes scientiæ mediæ assertores, tantum à Massiliensibus remoti, quantum veritas ab errore distat.

§. III.

Tertia probatio, ex multiplicatione.

Prima petitur, ex determinata veritate, ac Scibilitate propositionum conditionalium: si futurum conditionalium æquè verum est, & cognoscibile, ac absolutè futurum, æquè Deus cognoscit futurum conditionalium, ac futurum absolutum; sed futurum conditionalium æquè verum est, & cognoscibile, ac futurum absolutum: ergo æquè cognoscitur à Deo. Sed cognoscere futurum conditionalium, est habere scientiam conditionatam, ergo Deus habet scientiam conditionatam. Maior non eget probatione, nam intellectus simpliciter infinitus in ratione cognoscentis cognoscit essentialiter omne quod sciri potest, eo ipso quod sciri potest alioqui esset possibilis intellectus, qui plura sciret, sed quod est scibile sciri potest, ergo intellectus infinitus scire debet omne scibile.

Prima ratio ex determinata veritate futurorum

Minor ergo, illis omnibus probatur argumentis, quibus ostenditur futurum absolutum esse verum & cognoscibile. Nam sicut hæc propositiones sunt contradictoriæ, Petrus vocatur à Deo conuertetur, Petrus non conuertetur, sic contradictoriæ istæ sunt si Petrus vocetur à Deo conuertetur, si vocetur à Deo non conuertetur, sed ex duabus contradictorijs vna est vera, & altera falsa, nam implicat vt ambæ sint veræ, vel vt sint ambæ falsæ, ergo tam est verum & cognoscibile futurum contingens conditionalium, quàm futurum absolutè. Deinde illa propositio est vera, quæ rem enunciat sicuti est, sed illa propositio, si Tyrij videant miracula conuertentur, si Petrus intret in atrium ter Christum negabit, rem enunciat sicuti est, ergo est vera propositio. Imò, sicut verum fuit dicere, Iudas damnabitur, quia non conuertetur, sic verum fuit, si Iudas conuertetur non damnaretur.

tur.

var. Denique futura sub conditione à viris prudentibus cognoscuntur saltem coniecturaliter; nemo enim consultat de medijs ad finem, quin ratiocinetur, circa id quod est futurum conditionatè, posito quod, eligat hoc vel hoc medium; ergo huiusmodi futurum est cognoscibile; à Deo autem (vt dixi) coniecturaliter cognosci non potest ergo cognoscitur euidenter. Et sanè quidquid habet rationem entis habet rationem veri, sed futura conditionata tam realiter habent rationem entis quam possibilis, vel absolute futura, ergo tam sunt vera, & intelligibilia.

Secunda ratio ex infallibilitate prouidentia.

Secunda ratio, ducitur ex perfectione infinita prouidentia: quotiescunque Deus intendit aliquem finem, & preparat voluntati liberæ aliquod medium, debet scire qualem effectum habiturum sit tale medium, si detur; alioqui falli poterit prouidentia decernendo finem, sed illud non potest scire, si non cognoscat futurum conditionatum, ergo illud cognoscit. Probatum minor, quia cognoscere quid facturum sit medium si existat, est cognoscere aliquid futurum sub conditione, sed Deus, cognoscit quid facturum sit medium, si detur, siue illud determinet voluntatem, siue non, quia semper illud est futurum sub conditione ergo non potest negari quin cognoscat Deus futurum sub conditione. Deinde (vt dixi) nullum est agens propter finem quod non habeat pro regula cognitionem futuri sub conditione, alioqui non posset prudenter eligere media, ergo cum Dei prouidentia perfectissimo modo agat propter finem, habebit pro regula perfectissimam cognitionem futuri sub conditione. Denique quod caput est, impossibile est Deum efficaciter prædestinare, ac vocare aliquem, si vel eius libertatem non violat, vel non cognoscat, quid voluntas factura sit, si vocetur, sed Deus prædestinando & vocando non tollit indifferentiam voluntatis, vt probarem si vacaret, ergo cognoscit quid voluntas factura sit si eo, vel eo modo vocetur.

Obiectio Thomista.

Obijciunt aduersarij, propositiones conditionatas, non esse veras nisi sint necessariae, quod probant, quia veritas propositionis conditionatae consistit in bonitate consequentiae, sed consequentia nunquam esse potest vera, quin sit necessaria, alioqui posset aliquando esse verum antecedens, & falsum consequens quod est impossibile.

Respon. propositiones conditionales, quæ habent necessariam connexionem cum antecedente, ita esse veras, vt sint necessariae, & veræ consequentia: alias autem propositiones in quibus conditio, non est connexa nisi contingenter cum euentu, nullo modo esse necessariae, & illatiuas quia earum veritas (vt dixi) non pendet à bonitate consequentiae, sed ab euentu consequentis, quia enunciatiuæ sūt tantum, non illatiuæ. Imò si essent consequentia, non essent tamen necessariae, quia licet consequentia formalis semper sit necessaria, consequentia tamen materiales non sunt necessariae, nisi quando antecedens est necessarium. Ista propositiones conditionales ad summum sunt consequentia materiales, quibus potest subesse falsum, vt rectè obseruat Moncaus d. 3. c. 16. Herice d. 7. c. 10. n. 59.

Tertia ratio.

Denique vt optime vrget Luisius Legionensis dari scientiam in Deo eorum quæ sub conditione sunt futura, ita infitum est mentibus hominum, vt si rusticum quemque interroges, quid futurum de te fuisset si natus esses inter Turcas, respondeat statim Deus nouit, quia nimirum summa illa perfectio est nullam admixtam habens imperfectionem, & est possibilis, ergo in Deo summe perfecto nullà ratione negari potest.

Multa opponuntur ab aduersarijs in contrarium, quæ omnia video peti partim ex malè intellecta na-

Tom. I.

tura, & proprietatibus huius scientia, partim ex illius obiecto, quæ paucis exponi possunt.

SECTIO II.

De natura & proprietatibus huius scientia conditionata.

TRia ergo potissimum sunt in hac scientia quam admittimus aduersarijs difficilia ex parte quidditatis. Primum est, quod sit media inter scientiam visionis & scientiam possibilem. Secundum, quod antecedit decretum Dei sine quo implicat vt aliquid habeat rationem futuri. Tertium, est eius vsus in actibus diuinæ prouidentia.

§. I.

Utrum scientia conditionata media sit inter scientiam simplicem, & scientiam visionis, & sit ab illis distincta.

Ratio dubitandi est primò, quia omnis distinctio inter scientias Dei petitur à diuersitate obiectorum, sed nullum est obiectum assignabile quod non pertineat ad scientiam necessariam, aut liberam, vel certè ad scientiam simplicem, aut visionis; nam omne cognoscibile, vel est necessarium, vel contingens: si primum pertinet ad scientiam necessariam, si secundum pertinet ad scientiam visionis. Deinde vel erit, vel non erit, si erit, pertinet ad scientiam visionis, si non erit, pertinet ad scientiam simplicem. Deinde futurum conditionatum, est ens purè possibile cum antecedit decretum Dei, neque vllum est possibile quod non sit futurum si Deus velit illud creare, ergo scientia simplex non differt à scientia media.

Triplex difficultas.

Confirmatur quia, si admittitur in Deo scientia distincta pro futuris conditionatis admittenda similiter erit scientia distincta pro præteritis, & præsentibus conditionatis, quod nemo dixerit.

Secundò, inter contradictoria nihil est medium, scientia libera, & necessaria oppositionem dicunt contradictoriam, quia necessarium opponitur libero: similiter ens actu, & ens in potentia, opponuntur contradictoriè, primum cognoscitur per scientiam visionis, secundum per simplicem. Denique sequens decretum, & antecedens decretum nihil possunt habere medium, ergo neque scientia simplex cuius obiectum est prius decreto, & scientia visionis, cuius obiectum non est prius decreto.

Tertio, hæc scientia constat antecedente & consequente, quia veritas propositionis conditionatae consistit in sola consequentione consequentis ab antecedente, nam etiam si antecedens & consequens seorsum sint vera, si tamen vnum non sequatur ex alio falsa est propositio, si musca volat, turca saltat, ergo illa scientia esse non potest in Deo cuius nulla scientia constare potest antecedente & consequente. Præterea scientia hæc simplex non est cum contineat multitudinem conceptuum, connexionem vnus cum alio, & illationem. Denique si est in Deo hæc scientia, est præscientia, sed negat expressè Augustinus futura hæc præsciri v. g. de prædestinat. Sanctorum cap. 14. dicit præsciri à Deo quod erat futurum, non autem quod non erat futurum.

Dico primò, scientia conditionata nullo modo esse potest media inter scientiam naturalem, & liberam, proprie ac strictè sumptas, ita omnes ad vnum scientia conditionatae assertores.

Non est media inter scientiam naturalem & liberam.

Ratio perspicua est, quia necessarium, & liberum opponuntur contradictoriè, ergo scientia, quæ circa illa versantur nihil habent medium, estque perspicuè contra Arrubalem, quod scientia conditionata reuo-

N catur.